

szabott: „Az mi az én magam négy rabom árát illeti, — ezt írja a kamarának — azoknak szarcsokat (így) én kegyelmeteknek írva oda küldöttem, ugymint 950 ezüst tallér készpénz, azonkívül két úrnak való paripa-ló fékagyastól, pokróczostól és czoltárostól, azonkívül karmazin bőrök, eszímák, papucsok, kapcsák és bizonyos számú öreg kósók.“

Dr. T. S.

Higanykivitel Bécsbe 1632-ben. Knezo vits Simon 1632-ben 23 mázsa kénesöt szállított Bécsbe. Pozsonynál a főharminczados föltartóztatta őt, mivel nem akart harminczadot fizetni. Ferdinánd e hirre szigoru rendeletet menesztett Szilvai harminczadoshoz (1632. decz. 29. Udv. kam. levélt. hung. fasc. 14,485.), meghagyván neki, hogy Knezo vitsot azonnal bocsássa el s harminczadot ne merjen tőle követelni.

Dr. T. S.

Vámmentes borkivitel Lengyelországba 1633-ban. Lubomirsky Szaniszló herceg a maga és apja érdemeiért 1633. ápr. 8-án (Udv. kam. levélt. hung. fasc. 14,487.) pátenslevelet kapott a királytól, hogy évenként 200 hordó (dolea vel vasa) magyar bort szállithasson vám- és harminczadmentesen Lengyelországba.

Dr. T. S.

Magyar lovak szállítása Tirolba és Spanyolországba 1650-ben. Mivel a harminczéves háború után a lovak ára hihetetlenül fölszökött, sőt a legtöbb helyen még drága pénzért sem lehetett kapni, a külföldi államok Magyarországra vetették szemüket, hol mindig elegendő lovat lehetett kapni. E kedvező alkalmat természetesen, a bécsi udvari kamara és ő felsége nem az ország javára igyekezett kihasználni, hanem — mint a magyar kamara panasolja 1650. márczius 7-én — boldog-boldogtalannak vám- és harminczadmentes útlevelet adott. Ezen útlevelek tulajdonosai aztán a bécsi lókereskedőkkel vásároltatták össze a lovakat s a magyar kamara szerint az országot megillető hihetetlen nagy hasznót („incredibile, quantum lucri exinde capiunt“) ők söpörték be. Valóságos kereskedés volt tehát ez ingyen, harminczad és vám fizetése nélkül. A magyar kamara e felvilágosítása ellenére ő felsége tovább is osztogat ilyen szabad útleveleket. 1649 szeptemberében Tirol tartománynak engedi meg, hogy a lakosság részére 300 lovat vitessen Magyarországból. E háromszáz lovat — jelenti a magyar kamara — a napokban hajtották ki, vám és harminczad fejében egy fillért sem fizetvén. Most a spanyol király bécsi követének Luniáres grófnak engedte meg ő felsége, hogy hétszáz magyar lovat vásárolhasson s vitethessen Spanyolországba. Természetes, hogy a harminczadot és vámot neki is elengedték. S mivel a lovakat ő is a bécsi kupeczekkel vásároltatta össze, Magyarország az őt megillető jövedelemtől megint elesett. „Igy károsodik az ország s így keletkezik mérhetetlen zavar a harminczadoknál“ — írja a magyar kamara (Közös pénzügyi levéltár Hungarica fasc. 14,522.) ő felségének.

Dr. T. S.

A kövezetadó behozatala Budára és Pestre. Lipót király 1696. decz. 5-én külön pátensben (Köz. pénz. m. levélt. Hungarica 1697. máj. 2.)

engedi meg Buda városának, hogy kövezetadót szedhessen. Pest városa — mondja a pátens — már három éve szedi a kövezetadót. Az új adó szedését azonban Lipót bizonyos feltételekhez kötötte. A várost ugyanis kötelezte, hogy az utcákat kiköveztesse és tisztán tartsa. Ha ez megtörténik, úgy egy csübör vidéki bor és sör után: 2 dénárt, külföldi után 4 d., egy mérő gabna után 1 d., egy kereskedelmi cikkekkel megrakott társzekér után 40 d., vadakkal és szárnyasokkal telt kocsi után 25 d., egy szekér széna után 5 d. és egy kocsi fa után 2 dénárt szedhet.

Dr. T. S.

Liszt- és zabszállítás a hadsereg részére 1717-ben. Az 1717. decz. 5-én kötött szerződés értelmében Oppenheimer Emánuel udvari zsidó 1719. április 23-áig 457,360 mérő zabot szállított a hadsereg számára, mérőjét 1 frtjával számítván. A késedelmes szállítás miatt a 457,360 frtból az udvari kamara 7670 frt 14¹/₂ krt levont. Ugyanezen időben a fűntebbi szerződés (Hofffinanz 14,090 fasc.) értelmében Oppenheimer 240,000 mázsa lisztet is szállított, mázsáját 2 frt 30 krajczárjával. A liszt árából, 600,000 frtból a be nem tartott szállítás miatt 10,176 frt 1/2 krt vontak le.

Dr. T. S.